

svetu svojo JNS oliko in dostojnost. Psuje namreč vollice JRZ s konji in osli, češ da je tako o njih sodil neki klerikalni odličnik. To ni bil klerikalni odličnik, marveč pripadnik JNS, katera ima dovolj takšnih »odličnikov«. Iste vrednosti je tudi trditel dopisništa, da so dr. Roševa drevesa poškodovali klerikalci. To je laž, ki je odločno zavračamo! Takih ljudi ni v našem krščanskem taboru. Ako boste dalje tako lagali o nas, bomo prisiljeni, da izvajamo gospodarsko samobrambo. Potem bodo JNS backi javkali, pa bo prepozno. Naj se zahvalijo svojim kolovodjem, ako bodo škodo trpeli. Nismo namreč tako neumni, da bi liberalnega gada redili na lastnih prsih. Še eno nesramnost in predrznost zabeležimo iz dopisa »olikanege« JNSarja v »Novi dobi«, namreč to: če so Kačič, Vabič in Hlebec raztrgali državno zastavo, je smatrali njih dejanje kot protest proti temu, da bi na tisti hiši visela državna zastava. To je nesramnost prve vrste! JNSarski podleži zasluzi za te besede odgovor, ki mu bo dolgo časa šumel v ušesih, ne samo njemu, marveč vsej JNS-kompaniji.

Laški okraj. Dne 16. julija zvečer ob osmih in isto noč ob eni je divjala po nekaterih krajih in vaseh laškega okraja strahovita nevihta z nalivom, kakor ga že ni bilo 35 let. Točno pred 35 leti, namreč 16. in 17. julija 1902, je pri vasi Briše, med postajama Zidani most in Rimske toplice graben iz Velikega kozja s kamenjem zasul železniško progo, kar se je tudi letos zgodilo. Obe nevihti sta zadeli ene in iste kraje, in sicer od Zidanega mosta čez Sv. Miklavž—Sv. Lenart—Jurklošter in dalje proti Sv. Rupertu. Pri prvi nevihti je bila med dežjem tudi toča, a več škode je napravil naliv, ki je zbil zemljo in z bregovitih njiv odnesel rodovitno prst. Uničena so tudi pota. Z občinske ceste od Sv. Miklavža proti Rimskim toplicam, ki je bila letos nasuta, je vzelo ves gramoz. Isto je bilo tudi drugod. Pri nočni nevihti je strela udarila v gospodarsko poslopje Karla Kozmusa, posestnika pri Sv. Trojici pri Jurkloštru. Poslopje je pogorelo, poginili so tudi en junec in dve svinji.

Sv. Rupert nad Laškim. V nedeljo, 25. julija je imel kmetijski referent iz laškega okraja, g. Zupan, takoj po prvem opravilu v šoli zanimivo predavanje o povzdigli živinoreje in prodaji sadja. Na prizadevanje vrlega gospodarja Jakoba Hozjaka se bo tudi v Sv. Rupertu ustanovilo selekcijsko živinorejsko društvo. G. referent je prišel sicer nenapovedan, vendar se je zbralo precej zavednih gospodarjev, ki so g. predavatelju zelo hvaležni za tako primerni in potrebni gospodarski pouk. Čudno pa je vse moč dirnilo, ko so slišali, da je nek sicer dober gospodar in trden kmet silno napadel novoustanovljeno živinorejsko društvo, češ, naj vsak gospodar le zase skrbi, kaj treba vzajemne pomoči! Ali je dotični mož govoril tako sovražno iz nevoščljivosti ali iz nespameti, nočemo preiskovati, to pa vemo vsi kmečki gospodarji, da je za nas samo v dobro delujoči organizaciji rešitev in pomoč v teh časih silne stiske in nadloge. — Dne 12. avgusta bo v Sv. Rupertu pregled dobrih krav in njih ocenitev. Vsak zaveden živinorejec ve, kaj ima storiti!

Sv. Rupert nad Laškim. Naše občinske ceste so letos vsled neprestanih neviht in nalivov v tako strašnem stanju, da kmalu sploh ne bo več mogoče po njih voziti. Občinski urad v Sv. Lenartu je daleč, daleč od nas, da ne vidi naših raztrganih cest; marijagraška občina, ki ima skrbeti za dolgo cesto iz Hudemala do Sv. Ruperta, nas že dolgo tolaži, da spada imenovana cesta pod »subvencionirane«; ali ostalo je samo pri besedah; mi pa ostanemo siromaki, če si ne bomo znali sami pomagati.

Moers-Meerbeck. Zveza jugoslovanskih katoliških in narodnih društev v Nemčiji, sedež Moers-Meerbeck, priredi 20. avgusta potovanje v domovino. Prihod na Jesenice 21. avgusta okoli 10, odkoder se peljemo do Lesce-Bled. Ker imamo časa dovolj, se odpeljemo iz Lesce z avtobusi na Bled na otok, kjer bo dana priložnost biti pri sv. maši. Popoldne se odpeljemo na Brezje, kjer tudi prenočimo. Po cerkveni slovesnosti bo odhod v Ljubljano. Oni, kateri želijo še isti dan naprej k svojem, lahko iz Ljubljane odpotujejo. Oni pa, kateri želijo ostati za dalj časa na Bledu, se vrnejo na Bled nazaj 28. avgusta zjutraj. To pa radi tega, da jim bo dana priložnost, udeležiti se izseljenskega kongresa, ki bo, kakor smo obveščeni, 23. avgusta. Vožnja iz Dulsburga ali Essena do Ljubljane stane 50.30 Rm. Vsem udeležencem se toplo priporoča, da se udeležijo sprejema sv. zakramentov na Brezjah. — Odhod iz Ljubljane nazaj v Nemčijo bo dne 10. septembra okoli desetih dopoldne, tako da bomo 11. septembra zopet doma. Vsak udeleženec sme vzeti s seboj 10 Rm. kovanega denarja, ostalo v »Reisekreditbriefu«. Kreditna pisma izdaja »Lloydreisebüro G. m. b. H.«, Essen. Ta objava naj velja sorodnikom v domovini, ki težko pričakujejo svidenja.

Kmetje ob kolektivizaciji.

Strašne reči so se godile v ruskih vaseh, ko so kmetje zvedeli, da jim bo komunistična oblast odvzela vse premoženje. Eni so jokali in tarnali, drugi so obupavali, tretji so beželi, a večina je tiho prenašala strašne duševne bolečine v strahu pred judovskimi marksisti. Naj navedem nekaj resničnih, pretresljivih zgledov, po katerih bomo mogli spoznati dejanski položaj, kakršen je bil takrat v ruski vasi.

Prodali so ga

Bil je kmet velike vasi v Poltavski guberniji. Pred revolucijo je bil bogat, leta »vojnege komunizma« so bila slaba, a leta 1925 si je zopet opomogel. Leta 1926, ko je moj prijatelj obiskal njegovo gospodarstvo, ga je sprejel z velikim veseljem z besedami: »Dobro mi je, Ivan Petrovič. Že drugo stotino desjatin orjem. Vrag ž njimi, ki so na čelu te prekucije — Trockij, Zinovjev, Stalin in še kak jud, da bi mi ne delali težav! Zdaj me puste v miru in čuj — drugo stotino desjatin že posevam. Dobro!« Ta veliki kmet pa je ob koncu leta 1929 sedel skupaj z mojim prijateljem in se je bridko pritoževal: »V letu sem več ko sto desjatin zemlje preoral in kako korist sem skazal državi! A zdaj...« Mahnil je z roko in je nadaljeval: »V letu 1927 so me pritisnili, v letu 1928 so me stisnili, a v letu 1929 sem zoral le sedem desjatin zemlje. Pridelal sem 500 pudov (80 centov) zrnja, a davka so mi naložili 600 pudov (96 centov). Jaz bi zrnje kupil, da bi se rešil, a kupiti ga nikjer nisem mogel. Takrat mi je rekel načelnik vaškega sovjeta — ljuta zver: Prodali te bomo. In začeli so prodajati konje in krave — vse pod ceno. Pri prodaji sem od žalosti trepetal. Tudi hišo so prodali. Družino sem spravil k sosedu, a sam sem prišel k tebi, Ivan Petrovič. Toliko sem koristil državi, a zdaj sem — njen vrag. Kaj hočem storiti? V tovarno me ne sprejmejo, krasti ne morem. Nič drugega ne preostane kakor da bi jim goltance prerezal. Toda imam družino, male otroke.« Tu imamo pred sabo kmeta, ki mu je

komunistična oblast vzela vse premoženje in ga je priklopila kolhozu. Ves je obupan, strašna jeza vre v njem, a še ne ve, kaj bi storil, kako bi se odločil. V naslednjem pa navajam zgled kmeta, v katerem je vzklopela divja jeza, da je brez usmiljenja pobijal krivce vaše nesreče, to je sovjetske uradnike.

Streli

Kmet Parfenov v Moskovski guberniji je 9. oktobra 1929 šel na sredo ulice v svoji vasi Anfalovo in, kakor potrjuje obtožnica moskovskega okrožnega sodišča, je streljal iz dvocevne puške na mimoidoče sovjetske delavce in uradnike. Sedemnajstkrat je ustrelil, pet ljudi je hudo ranil, dva lahko in dninar Trofimov je bil mrtev. Oče Parfenova, 70 letni starček, je stal pri sinu in mu podajal naboje.

Z družino v Dnjester

Pretresljiv slučaj se je zgodil v Hersonski guberniji. Kmet-kulak je bil ves iz sebe, ko so mu komunisti vzeli vse imetje. Komisija vaškega sovjeta je popisala vse, kar je imel, in je izjavila, da se zdaj vse to priključi kolhozu. Kmet tega udarca ni mogel prenesti. Ko je komisija odšla in se je žena nekam odstranila, je zapregel tri konje v voz, posadil je nanj tri svoje otroke, jih je prekrižal in poljubil, sedel je sam na voz, vzel vajeti v roke, se zopet prekrižal in je zdirjal iz vasi. Pot je vodila k visokemu in strmemu bregu reke Dnjester. Tam je dirjal s svojimi konji in se je z vsem pogreznil v globoko reko. Vse je utonilo. Ko se je žena vrnila in je zvedela, kaj se je zgodilo, je omedlela. Ko se je zopet zavedla, je ostala brezumna. Take nezaslišane dogodke je povzročala pri kmetih komunistična kolektivizacija.

Sila je na njihovi strani

Naj navedem še četrti slučaj. V Jaroslavski guberniji je bil kmet — voditelj v svoji vasi in član stranke socialistov-revolucionarjev. Vodil je tudi vaško zadrugo in je večkrat imel predavanja. Po revoluciji je shujšal, ogenj njegovih oči je ugasnil, glas se je spremenil. Gospodarstvo nazaduje. Radi njegovega prejšnjega dela ga izključijo iz zadruge. In zdaj ga naženejo v kolhoz. Kaj naj stori? V kolhoz stopi, nič ne pomaga, sila je na njihovi strani. Rekel je: Kmet je sam sebi pripuščen, a nikjer ni kake brambe in od nikoder ni pomoči!

Maščevanje in prognanstvo

Taki slučaji so se ob kolektivizaciji godili v Rusiji, a na zadnje so kmetje — kot kaže zadnji zgled — vendarle večinoma stopili v kolhoze. Mislili so, da si bodo s tem vsaj nekaj rešili in da si bodo v prihodnosti opomogli. A v svoji strašni jezi so delali pristašem komunistov škodo, zažigali so poslopja, kopice sena in slame, skladišča zrnja in razdirali so železniške proge. Klali so živino, uničevali inventar in poljskih del niso hoteli opravljati. Sovjetska oblast je pa te kmete neusmiljeno zapirala, streljala in jih je pošiljala v izgnanstvo na sever Rusije in v Sibirijo. Čim več kolhozov so ustanovili, tem več ljudi so odpeljali v taborišča za prisilno delo, ker tja so spravili vse tiste, ki niso šli prostovoljno v kolhoze. General M. Zajcev piše, da je bilo leta 1928 v vseh taboriščih za prisilno delo 30.000 ljudi. Čekist Kisselev-Gromov piše v svoji knjigi

»Lageri smrti«, da jih je bilo 1. maja 1930 že 662.000. In leta 1932 jih je bilo že nad tri milijone. Pozneje jih je bilo pet milijonov ali pa še več. Toda za gotovo tega nihče ne ve kot samo sovjetska oblast. To je bil briček in trpek sad kolektivizacije v sovjetski Rusiji — tiste kolektivizacije, ki so jo tudi pri nas zagovarjali nezreli in neizkušeni ljudje ali jo morda še danes zagovarjajo. A. K.

Peter Rešetar rešetari.

Pokopan srbski pregovor. Srbi imajo mnogo lepših pregovorov. Eden izmed teh je tudi ta: »Brat mi mlo, koje vere bloz, kar se pravi, da mu je drag vsak brat, pa naj bo katerekoli vere. V zadnjih tednih pa so ta pregovor pokopali, kolikor se tiče katoličanov. Toda jaz verujem v vstajenje, tudi v vstajenje tega pregovora, saj so mu grob zapečatili samo taki, ki sploh nobene vere nimajo. Sramotno bodo popadali po tih!«

Popravek. Mladí gospod Milan Gorišek iz št. Lenarta mi je poslal popravek, pa ne na moj naslov in tako seveda ga v smislu tiskovnega zakona nisem dolžen objaviti. Najprej moram torej mladega gospoda odvetniškega pripravnika podučiti, da je treba znati paragrafe, kako se popravek pošilja. Če bi ne bil šele pripravnik, bi mu to bolj zameril, tako pa upam, da se bo že še naučil, da bo tako dober advokat, kakor je zagrizen JNSar. — Sicer pa, kaj bi pa moral popraviti? Povedati bi moral, da šentlenarške tovariše niso izpustili kljub ponujeni kavciji. In to bi moral povedati, da tudi sedaj še držijo skupaj, kakor so na Prihovi. Prihodnji teden bom pa dobil pojasnilo, kjer mi bo povedal g. Gorišek, kako to, da je sedaj Okrožno sodišče izpustilo te ljudi brez vsake kavcije in brez vsake kazni, preje pa jih ni hotelo niti kljub ponujeni kavciji? Kajti tudi mladi Gorišek bi rad postal Peter Rešetar in bi pod tem zaglavjem objavljaj svoje dopise.

Mrtvaške glave. Zakaj imajo četniki, bivši orjunci, mrtvaške glave na svojih zastavah? Za slovenske bi vedel, ker poznam slučaj Fakina v Trbovljah, Dolinarja itd. V splošnem pa mislim, da zaradi tega, ker te črne srajce s temi mrtvaškimi glavami oznanjajo smrt vsaki svobodi v Jugoslaviji.

Srbi skup, Hrvati skup, Slovenci pa drug na drugega! Hrvati so vsi skup in se ne bodo mak-

nili, če je treba čakati tako dolgo, da bo Sava nazaj na Kranjsko tekla. Srbi pravijo, da so tudi vsi Srbi skup. Samo Slovenci imamo še take ljudi, ki niso predvsem Slovenci, pač pa jim je glavni cilj, da se borijo proti pravicam slovenskega naroda. Pa veste, da ti ljudje živijo le od slovenskega naroda? Kakor smo svojčas imeli štajercijance, tako imamo tudi danes izrodke med nami! Z božanjem se te bolezni ne bo dalo ozdraviti, treba bo operacije, temeljite operacije!

Pri nemešanju. V španskih zadevah so toliko časa govorili o nemešanju, da so bili vsi že zmešani, samo Angleži ne, ker so ti iz tega mešanja še vjeli največji kmedel.

Najkrajša vojna. Za mesto Peking na Kitajskem je bila vojna. General je hotel na vsak način zmagati. Ker je videl, da proti Japoncem ne bo zmagal, je prestopil na njihovo stran in je — zmagal. S tem je bila vojna končana in sta zmagali obe strani.

Poslednje vesti.

Politične novice iz drugih držav

Kulturni boj v Nemčiji se nadaljuje z vso ostrino. Kmalu se bo vršil v Nürnbergu vsakoletni kongres Hitlerjeve stranke. Ob tej priliki bodo glavni govorniki gremeli proti katoliški Cerkvi. Propagandni minister Göbbels že pripravlja ljudsko glasovanje o novi nemški poganski veri. — Iz bolnišnice v Dortmundu je vlada tekom

Japonski vojni minister Sugiyama govori v parlamentu v Tokio o dogodkih na severnem Kitajskem.

Japonci se poslužujejo pri izpadih iz strelskih jarkov ovčarskih psov.

par ur izgnala usmiljene brate, ki so tamkaj delovali že 30 let. Nemško časopisje se zaganja z vso besnostjo v papeževu tajnika kardinala Paccelija, ki se je mudil pred kratkim v Lisieuxu in v Parizu in so mu izkazali vse časti predsednik republike Lebrun in vlada. Nemci pri vladnem krmilu ne morejo razumeti, da je Vatikan v najboljših odnosih s Francijo in z Združenimi ameriškimi državami.

Nove nakane Francove armade. Vrhovni poveljnik španskih nacionalistov general Franco je premestil znaten del svoje vojske od Madrida na sever proti Santanderju in Gijonu, kjer pričakujejo napad na poslednji rdeči postojanki v tem odseku.

Pred odločilnim spopadom na severnem Kitajskem. Japonci so zasedli brez posebnega odpora severni pokrajini Hopej in Čahar ter veliki mesti Peking in Tiencin. Vlada Kitajske maršal Čangkajšek je odredil ob izbruhu sovražnosti splošno mobilizacijo, kateri so se odzvali Kitajci z velikim navdušenjem. Novozbrana kitajska armada koraka proti Pekingju in Tiencinu in je pričakovati vsak čas srditih novih bojev, v katerih se bo odločila usoda severne Kitajske, katero že imajo zasedeno Japonci.

Domače novice

Romunski kralj na Bledu. Spredaj poročamo, da se je pripeljal 1. avgusta na Brdo pri Kranju romunski kralj Karl h knezu-namestniku Pavlu. Ob priliki bivanja romunskega vladarja na Brdu je priredil krez Pavle svečani obed, katerega se je udeležil tudi naš kralj Peter II. Dne 2. avgusta popoldne sta se pripeljala na Bled romunski kralj in knez namestnik ter si je kraljevski gost ogledal Bled z okolico, kjer se mudi sedaj 300 angleških letoviščarjev in jih dospe prihodnji teden še 500. Za časa bivanja romunskega kralja pri knezu namestniku bo prirejen v okolici Brda lov.

Kmečkemu ljudstvu! Na svoji seji 30. julija je Kmečka zveza obravnavala tudi vprašanje, kako pomagati kmečkemu ljudstvu po okrajih, ki so bili letos tako katastrofalno prizadeti po vremenskih nesrečah. Odbor je sklenil, da je nujno potrebno začeti velikopotezno akcijo za zbiranje po onih okrajih in občinah, ki jih nesreča ni zadela. Kako se naj ta akcija izvede, bo odbor Kmečke zveze objavil v časopisju in okrožnicah. Pomagajmo v dejanju svojim nesrečnim stanovskim tovarišem! — Glavni odbor Kmečke zveze.

Japonski častnik nadzira v kitajskem pristanišču izkreavanje japonskih čet.

Kitajski sanitetni vojak.